N°. 99. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 19 Mei.

Uit hoofde der ingekomen tijdingen, wordt deze Courant in plaats van Vrijdag *op* Donderdag *uitgegeven.*

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, den 18den Mei.

De *Staats-Courant* van heden behelst het navolgende:

„Ten gevolge van maatregelen, van de zijde der Belgen te Antwerpen genomen, heeft de Luitenant-generaal *Chassé* het noodzakelijk geacht de beide brillen *(lunettes)* Kiel en St. Laurent, die tot het kasteel behooren, te doen bezetten, en in goeden staat van tegenweer te doen brengen; iets waartoe hij, volgens de bestaande bepalingen, volkomen bevoegd was. Den 5den Mei, des namiddags ten half vijf ure heeft deze generaal te dier zake eenen brief uit Antwerpen ontvangen, waarvan wij de vertaling hieronder laten volgen. Omstreeks een uur daarna zijn de huizen en het houtgewas in de nabijheid van de sterkte St. Laurent door vijandelijke scherpschutters bezet geworden, die op de bezetting van dat fort en van de hoofdwallen hebben beginnen te schieten, welk vuur door de onzen beantwoord is geworden. Het wederzijdsch geweervuur heeft geduurd tot het donker werd, en zijn daarbij aan onze zijde twee soldaten gekwetst. Nog gedurende het gevecht heeft de luitenant-generaal *Chassé* eenen brief aan de militaire gezagvoerders in Antwerpen afgezonden, dien wij mede hieronder laten volgen."

Hoofdkwartier Antwerpen, den 15den Mei 1831.

Mijnheer de Luitenant-Kolonel!

Mijn generaal gelast mij u te doen weten, dat hij onderrigt is geworden, dat twee krijgslieden dezen nacht zich in den bril St. Laurent geworpen hebben. Deze nieuwe schending der overeenkomst en van den wapenstilstand strekt hem ten bewijze, dat gij, in spijt van de herhaalde beloften en verzekeringen van uwen generaal, niet ophoudt vijandelijke gedragingen te plegen. Als zoodanig zijn aan te merken:

1°. Het bezetten van het fort Burcht;

2°. Dat van den bril van Kiel, waar men eerst één enkele schildwacht en daarna eene geheele wacht geplaatst heeft, terwijl men dezelve vervolgens door middel van een gedekten weg (caponnière) met een wachthuis, met het kasteel in verband gebragt, en nog eene nieuwe borstwering opgeworpen en gewapend heeft;

3°. Het zetten van paalwerk rondom de wapenplaats van den bedekten weg voor de hulp-poort, alsmede op verschillende plaatsen langs dien weg;

4°. Het verhoogen van den uitspringenden hoek van het bastion der Esplanade bij de vestingwerken der stad.

Aangezien de gemelde overeenkomst uitdrukkelijk zegt, dat alle aanvallende werken van wederzijden gestaakt zullen worden, en daar wij van onze zijde omstiptelijk aan den inhoud daarvan gedragen hebben, door enkel verdedigingswerken langs de Schelde op te werpen, die men nimmer als aanvallende werken tegen de citadel kan beschouwen, vermits dezelve verre buiten de werking van derzelver geschut gelegen zijn;

Aangezien het ter sluiks bezetten van den bril St. Laurent eene schending is, die alles te buiten gaat, zoo eischt mijn generaal van mijnheer den luitenant-generaal Baron *Chassé*, dat hij onmiddelijk den bril St. Laurent ontruime, de middelen van gemeenschap tusschen het Kasteel en die sterkte verniele, en de zaken wieder in den vorigen staat brenge; hem verantwoordelijk stellende voor alle de maatregelen van tegenstand, die hij het regt heeft te nemen, en ook voorzeker op staanden voet ten uitvoer te leggen.

Ontvang, enz.

De Majoor, hoofd van den algemeenen staf van het mobile leger in de 2de militaire divisie

Ridder de Failly.

Aan Mijnheer den Luitenant-kolonel Rupertus, *behelhebber van het hoofd-kwartier, op het kasteel van Antwerpen.*

Kasteel van Antwerpen, den 15den Mei 1831.

Mijnheer de Majoor!

Het eerste artikel der overeenkomst van 1 November 1830, welke tusschen den afgevaardigde van het Belgisch bestuur, den generaal *Nypels*, en den luitenant-generaal *Chassé* gesloten is, houdt in, dat de werken tot het doen van eenen aanval van beide zijden gestaakt zullen worden, en dat alles te dien aanzien in *statu quo* zal blijven. (*Men zie deze overeenkomst in de Staats-Courant no.* 265 *van* 1830.)

Dit artikel laat de meest mogelijke ruimte voor het uitvoeren van werken van verdediging, en op die wijze is de genoemde overeenkomst steeds begrepen geworden.

Het tweede artikel bepaalt, dat de voorposten der Belgische troepen, buiten de steden, zullen houden op zeven afstand van 300 Ned. ellen, te rekenen van den voet van het glacis (in het afschrift, dat in onze handen is, worden de woorden *van den voet* niet gevonden) *het glacis der beide brillen daaronder begrepen.*

Daaruit volgt, dat de beide brillen van het kasteel begrepen zijn binnen de uitgestrektheid, waarvan het bezit aan ons verzekerd is, en op welke wij dus, ook uit kracht van het 1ste artikel, alle werken van verdediging mogen tot stand brengen, welke wij noodzakelijk zullen achten.

De luitenant-generaal *Chassé* gelast mij, u dit onder het oog te brengen, in antwoord op den brief, dien gij mij gezonden hebt ter zake van het bezetten van den bril St. *Laurent*, en u uit te noodigen, om den heer generaal Baron *de Failly* te doen opmerken, dat hij (generaal *Chassé*) slechts gebruik maakt van het regt, hetwelk hem gewaarborgd is, bij de overeenkomst, welke een einde gemaakt heeft aan de vijandelijkheden, tijdens het beschieten van Antwerpen; en dat, men, door zich daartegen te verzetten en door ten maatregelen van tegenstand het uitoefenen van dat regt te willen verhinderen, zich alle de gevolgen van zulk eene willekeurige uitlegging dier overeenkomst op den hals haalt.

Wel verre van deze overeenkomst te schenden, heeft de luitenant-generaal Baron *Chassé* het zich steeds ten pligt gesteld, dezelve met groote naauwgezetheid in acht te nemen.

Het fort Burcht is sedert het jaar 1816 onafgebroken door onze troepen bezet geweest; het bezit daarvan is ons door de voorwaarden van den wapenstilstand gewaarborgd; ook is het wereldkundig, dat wij hetzelve geen oogenblik verlaten hebben.

Tot het bezetten van den bril van Kiel zijn wij evenzeer geregtigd als tot dat van den bril St. Laurent.

Wat de overige werken betreft, die gij in uwen brief opnoemt, dezelve strekken bij uitsluiting tot verdediging, en kunnen alleen dan dienen, wanneer zij aangetast worden.

Maar van uwen kant, Mijnheer, zijn de overeenkomsten onophoudelijk geschonden geworden, door het opwerpen en wapenen van uwe batterijen op den regter-oever der beneden-Schelde, die gerigt zijn tegen ons smaldeel, hetwelk wij, volgens artikel 3 der genoemde overeenkomst, gerechtigd zijn voor Antwerpen te hebben, en hetwelk aldaar moet geëerbiedigd worden. Tegen dit smaldeel en tegen de vrije gemeenschap op de Schelde, hebt gij werken van aanval opgeworpen, en de batterijen, die gij nog thans bezig zijt aan de boven-Schelde op te werpen, zijn van denzelfden aanvallenden aard, daar zij gerigt zijn tegen de vloot, en opgeworpen worden onder het bereik van derzelver geschut en van dat van het fort Burcht. Deze werken van aanval, die, ondanks onze vertoogen, van uwen kant met ijver voortgezet worden, hebben den luitenant-generaal baron *Chassé* genoodzaakt alle de maatregelen van verdediging ten uitvoer te leggen, welke zulke vijandige beschikkingen van uwen kant hem verpligt hebben te beramen, en hij gelast mij u alnog te antwoorden, dat de gevolgen van al wat men tegen hem kunnen ondernemen, om hem daarin te beletten, voor rekening zullen komen van degenen, die de overeenkomsten niet gehouden hebben. — Ontvang, enz.

De Luitenant-Kolonel, [illegible] van het hoofdkwartier

[illegible]

Aan Mijnheer den Ridder de Failly, [illegible] van den algemeenen staf der [illegible] militaire divisie, te Antwerpen.

— In den laatstvoorgaanden nacht zijn te Rozendaal en door onze voorposten te Nispen kanonschoten in de rigting van Antwerpen gehoord geworden; ook heeft men opgemerkt, dat de belgische troepen, die in de omstreken van Esschen op de voorposten lagen, van daar opgebroken en waarschijnlijk naar Antwerpen getrokken zijn.

— Het parijsche dagblad *le Tems* van den 14den, zegt stellig, dat de prins van Saksen Coburg de hem aangeboden kroon heeft aangenomen, *onder de bij een der protocollen bepaalde beperkingen.*

Onze parijsche berigten, loopende tot den 14den, zijn overigens onbeduidend, zoo dat wij niet weten waaraan de buitengewone rijzing der fondsen toe te schrijven, zij stonden, ter beurze van

den 13, de 5 pCt. op 90,30; de 3 pCt. op 64,45, en, [illegible] beurze van den 14den de 5 pCt. op 92,85, de 3 pCt. op 66,85.

BELGIE.

BRUSSEL, den 16den Mei.

De diplomatieke deputatie van den heer [illegible] naar Londen is sedert gisteren alhier terug gekomen.

— De minister van buitenlandsche zaken heeft het volgende officiele stuk publiek gemaakt, hetwelk wij niet anders verwijten zullen dan dat het te spade in de wereld is gekomen. Men zou in de daad kunnen gelooven, dat de onderhandelingen met Holland verder gevorderd waren en dat er, voor den [illegible] dier, pogingen tot schikking gedaan waren.

NOTA VAN DEN HEER LEHEAU, *minister van buitenlandsche zaken bij België, aan den minister van buitenlandsche zaken in Holland.*

De ondergeteekende, minister van buitenlandsche zaken, na de bevelen van den regent te hebben gevraagd en na het advies van den raad van ministers te hebben ingewonnen, heeft de eer, den heer *Verstolk van Soelen*, minister van buitenlandsche zaken, de volgende bedenkingen voor te dragen, welke hij Z. Excell. verzoekt aan zijn gouvernement te willen voordragen.

De Belgische revolutie, heeft, op het punt, waarop zij gekomen is, niets vijandigs tegen de wezenlijke belangen der Hollandsche natie noch tegen de algemeene staatkunde van Europa.

De scheiding tusschen de beide gedeelten, waarmit het koningrijk der Nederlanden zaamgesteld was, is, zoo wel met der daad, als regtens, door den wil der respectieve bevolkingen en de verklaring der Staten-Generaal, uit de afgevaardigden der Noordelijke en Zuidelijke provincien bestaande, volkomen tot stand gebragt.

Uwe Excell. heeft, bij eene merkwaardige gelegenheid, gezegd, » dat de vereeniging der beide landen haren oorsprong niet verschuldigd was aan de vruchten, welke Holland daarvan genieten zou, zoo min als aan de zucht: om hetzelve welbehagelijk te wezen, maar aan de behoefte, om eenen nieuwen waarborg voor het evenwigt van Europa te vinden."

Uwe Excell. voegde daarbij: » dat men, in 1815, twee staten vereenigd had, die, op dezelfde linie, tegenover elkander stonden en dat geen der beide partijen zich in de kategorie bevond van eenen aanwas van grondgebied der andere te verlangen." (1).

De ondergeteekende acht zich gelukkig deze opmerkenswaardige woorden te kunnen inroepen, waarbij de onafhankelijkheid van België in het verledene erkend en eventueel voor het toekomende gewijd wordt.

Holland en België hebben, door zich van elkander te scheiden, het een opzigtelijk het ander, slechts die positie aangenomen, welke Uwe Excell. zoo wel afgeteekend heeft, en de gebeurtenis, waardoor deze scheiding tot stand gekomen is, is eene nationale restauratie voor de beide volken.

Holland en België, respectievelijk hunne onafhankelijkheid herkrijgende, hebben het politiek systema van Europa geen nadeel toegebragt. België heeft zich niet van Holland gescheiden, om zich met een ander volk te vereenigen, maar om zich zelve te worden en te blijven. Het aandeel, dat het in de Europeaansche pligten te vervullen heeft, is dat van dezelfs onafhankelijkheid te handhaven, die der andere volken eerbiedigende. Buiten dat heeft Europa niets van België te vorderen.

In Holland kwamen sedert den 26sten Oct. 1830, de afgevaardigden der negen noordelijke provincien uitsluitelijk te zamen. In België resideert, sedert den 10den Nov., de nationale vertegenwoordiging in het congres. De beide landen zijn derhalve tamelijk geconstitueerd. Maar behalve de, door het verklaren onzer onafhankelijkheid, opgeloste Europeaansche kwestie, bestaan er nog kwestien van een alzonderlijk belang tusschen de Hollanders en de Belgen; een aan een gebonden bestaan van vijftien jaren, laat, voor de beide volken, ten dage hunner scheiding, vele punten te regelen over en een gedeelte van het belgische grondgebied is nog door de hollandsche troepen bezet.

De gezanten der vijf groote mogendheden hebben zich, met oogmerk eener schikking en om den vrede in Europa te bewaren, in de maand November 1830, te Londen vereenigd en hebben zich tot de gouvernementen van Holland en van België vervoegd, om het storten van bloed te doen ophouden, en, door hunne bemiddeling, de oplossing der kwestien, welke beide partijen mogten verdeelen, gemakkelijk te maken.

De vijandelijkheden zijn, sedert bijna zes maanden geschorst; maar noch België noch Holland hebben [illegible] toestemdigheid van zaken gevonden; de beide landen hebben elkanders vermogen opgiften noodig, en alle handelsbetrekkingen zijn geschorst; onzaggelijke oorlogstoerustingen putten de publieke hulpbronnen uit; in afwachting van eenen gedurig dreigenden en gedurig uitgesteldden oorlog; en intusschen wil noch het eene noch het andere volk eenigen veroverings-oorlog voeren; ieder wil alleen voor dezelfs grondgebied strijden.

Is het, in dezen staat van zaken, noodzakelijk, om eenen crisis te verlengen en eenen bloedigen kamp te vernieuwen? Kwestien aan het lot der wapenen over te laten, welker oplossing reeds lang door gemeenschappelijke beraadslagingen had behooren voorbereid te zijn geweest? Wij zijn op het punt, om de vijandelijkheden te hervatten over enige geschilpunten, welke waarschijnlijk reeds geschikt zouden zijn, indien de oorlogvoerende partijen beproefd hadden, om, onmiddelijk na de tegenwoordigheid, te zamen te handelen, zonder echter belangloozen raad van de hand te wijzen.

De vrede kan ons van buiten niet aankomen: wij moeten ons zelven dien geven. De beide volken zullen, na de hervatting der vijandelijkheden, alleen door den drang der omstandigheden, altoos tot het punt moeten terug komen, om te zamen te handelen, ten ware het eene het andere ten onder bragt.

Bij deze omstandigheden en uit hoofde van deze overwegingen heeft de ondergeteekende de eer, uwe Excellentie uit te noodigen, uw gouvernement voor te stellen, om drie commissarissen te benoemen, welke, met drie belgische commissarissen, in eene onzijdige stad, bij voorbeeld Aken of Valenciennes, zullen bijeenkomen, zij zouden in last hebben, om wegens de gronden van een ontwerp tot schikking overeen te komen, hetwelk, ter goedkeuring, aan het nationaal congres en aan die van de magt zou worden onderworpen, welke de grondwet van Holland met het regt bekleedt, om dergelijk een traktaat te sluiten.

Het nationaal congres is tegen den 18den Mei bijeen geroepen en het is te denken, dat, indien uw gouvernement niet kan toetreden tot het voorstel, dat de ondergeteekende de eer heeft, uwe Exc. te doen, of daarop niet antwoordde, zulks zou worden beschouwd als het verwerpen van alle minnelijke schikking, en België onmiddelijk de vijandelijkheden zou hervatten.

De ondergeteekende protesteert vooraf tegen iedere verkeerde gevolgtrekking, welke uit het tegenwoordig voorstel zou kunnen gemaakt worden. Indien hij getracht heeft, standvastigheid met toegevendheid te paren, komt zulks daar van daan, dat de nationale waardigheid hem iedere andere houding ontzegde en dat de aard zelf der démarche eene taal vorderde, even vrij van uittarting, als van zwakheid.

De ondergeteekende verzoekt Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken de uitdrukking zijner gevoelens van hoogachting te aanvaarden.

Brussel, den 9den Mei. (*get.*) LEHEAU.

Voor kopij conform.
De Secretaris-generaal aan het ministerie van buitenlandsche zaken,
NOTHOMB.

(1) Antwoord van den heer *Verstolk van Soelen* van den 12den April 1826 aan den graaf van Mier.

ANTWERPEN, den 16den Mei.

De Hollanders, die de citadel bezetten, hebben zich in den laatst voorgaanden nacht van den bril (*lunette*) Saint Laurent meester gemaakt, welke tot nog toe door geen der beide partijen was besetzt geworden, en om zich van deszelfs bezit te verzekeren, hebben zij op den weg, die dit fort van het glacis der Citadel scheidt, eene coupure gemaakt, welke alle gemeenschap ondersnijdt. Vroeger reeds hadden zij achtervolgelijk hunne werken en palissaden tot op de uiterste punten van het glacis uitgestrekt.

Onder deze omstandigheden werden er gisteren namiddag, omstreeks vijf uren, geweerschoten van de citadel gelost, onder voorwendsel dat eenige kinderen op het glacis eene nationale vlag hadden geheschen (*zoo zegt het Journal d'Anvers; dat onze militairen op kinderen zouden vuren, is even fraai gevonden, als de historie van het te vergeefs aanroepen op klagen dag eener groentenschuit op de Schelde; men vergelijke de artikels hiervoren*). Een woedige beantwoording volgde; een gevecht ontstond, waar het grof geschut, met de bataillen van het 9de regiment, en een groot aantal vrijwilligers aan zeide, deel aan nam. De troepen bleven den nacht bivouakeren, zoo ook die, welke te Berchem en Burgerhout gelaatsmeerd zijn.

Wij hopen dat deze gebeurtenis geen ernstig gevolg zal hebben; geen kanonschot is er gelost en alles heeft buiten de stad plaats gehad, eene omstandigheid, die de burgers gerust moet stellen tegen alle vrees van aanval, van wege de citadel op de stad, zoo lang er geen aanval van de zijde der stad op gemeld fort geschiedt, hetgeen nimmer zal gebeuren.

De generaal *Dufaillij* van zijne zijde, [illegible] gewenkt, heeft zich met alle spoed ter plaatse des gevechts begeven, om de troepen te besturen en in hunne gevaren te deelen.

Alhier is afgekondigd geworden de navolgende:

Dagorde van den Kommandant der Burgerwacht.

Op het eerste teeken van vreeze voor de algemeene veiligheid of van aanval tegen of van de zijde van den vijand, zijn de officiers, onder-officiers en burgerwachters gehouden zich op de posten die hen zullen aangewezen worden te begeven, ten einde er de bevelen der overigheid af te wachten.

Het is, op de straffen bij de militaire reglementen bepaald, aan elk officier, onder-officier of burgerwachter verboden, uit de stad met vuurwapenen te verlaten, en, 't zij als tirailleur of vrijwilliger, aan eenig militair feit deel te nemen.

Eendragt en krijgstucht maken de sterkte der legers uit; de burgerwacht moet beide in acht nemen, meer nog, zoo het mogelijk is, dan de linietroepen; want dikwijls is, door een verkeerde drift, het heil van staten en steden in de weegschaal geteld.

Antwerpen 14 Mei 1831.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.